

572
1988



1988 წ. თებერვალი № 2

ქალიშვილი

ლორეს სსოვარი

23 თებერვალი—70

ამ დღეს—23 თებერვალს, მოსკოვში, საბჭოეთის ყველა მოკავშირე რესპუბლიკის დედა-ქალაქებში და გვირ ქალაქებში საღამოობით ცაზე ათასფერი ყვავილები იშლებოდა... გრიანობის, ინთება საღუჯი — სამშობლო ესალმება თავის შეიარაღებულ ძალებს... ასეა ყოველწლიურად. მაგრამ წლებიანდელი ზემო განსაკუთრებულია—საიუბილეო...

70 წლის წინათ, 1918 წლის დსასაწყისში სულ ახალი დაბადებული საბჭოთა რესპუბლიკა მძიმე განსაცდელის წინაშე აღმოჩნდა. უცხოეთის სახელმწიფოებმა მონიდომეს საბჭოთა ხელისუფლების დამხობა და რუსეთის დამონება—მისი გადაქცევა თავიანთ კოლონიად. ამისათვის დარაზმეს რუსეთის კონტრეფილუციური, ესე იგი რევოლუციის მოწინააღმდეგე ძალები და მათთან ერთად შეუჭრეს საბჭოეთს.

«სოციალისტიკური სამშობლო ს ა ფ რ თ ე შ ი ა » — ასეთი მოწოდება გამოქვეყნდა 22 თებერვალს... 23-ში კი მუშურ-გლეხურ წითელ არმიასა და წითელ ფლოტში მასობრივად შევიდნენ მოხალისეები... დაიწყო სამოქალაქო ომი შინაური მტრის—თეთრვარდიელების, და უცხოეთის ინტერვენციის წინააღმდეგ. ეს ომი 1920 წელს დამთავრდა წითელი არმიის დიდი ისტორიული გამარჯვებით.

23 თებერვალი კი სამუდამოდ შევიდა ჩვენი ქვეყნის მატიაწეში როგორც საბჭოთა არმიისა და სამხედრო-საზღვაო ფლოტის დაბადების დღე.

25 თებერვალი—67

კიდევ ერთი ღირსსახსოვარი თარიღი გვაქვს აღსანიშნავი თებერვალში... მივებრუნდეთ ლევენდარულ წითელ არმიას, რომელმაც გვირული ბრძოლით შეძლო განადგურებინა «თეთრები» და დაეძარცხებინა უცხოელი დამპყრობლები—ინტერვენტები. «წითლები» იმ წლებში ცალკეულ არმიებად იყვნენ დაყოფილნი, და აი, მე—11 არმია კომუნისტური პარტიის გამოჩენილი მოღვაწეების კიროვის და ორჯონიკიძის მეთაურობით დაეხმარა საქართველოს ბოლშევიკებს, გაემეცებინათ უცხოელები, დაეხმათ მენშევიკური მთავრობა და საქართველოს დედაქალაქის—თბილისის თავზე საბჭოთა ხელისუფლების წითელი დროშა აეფრიალებინათ...

ეს მოხდა 67 წლის წინათ, 1921 წლის 25 თებერვალს...

ჩემო ტკბილო საქართველოვ,
მოკილოცავ დღეის დღესა,
მონობიდან თავდახსნილო,
აღარ ისმის შენი კვნესა,
თუ რამ გჭირდა სიდუნჭირე,
წეალს გაჭევა და გაილეხა,
შენს ნაეკლარ ნიადღეზე
ია-ვარდი დაითესა.

შიო ალვიძალი

მას შემდეგ უმდიდრესი ისტორიული წარსულის და უმველესი კულტურის მქონე ჩვენმა მხარემ ფრთა გაშალა, ღონე მოიკა და დღევანდელ მშვენიერ საბჭოთა საქართველოდ ჩამოყალიბდა... დავხედოთ მის რუკას.

საქართველოს ამიერკავკასიის ცენტრალური და დასავლეთი ნაწილი უჭირავს. ჩრდილო-

ეთით მას ესაზღვრება რუსეთის ფედერაცია, აღმოსავლეთით — აზერბაიჯანი, სამხრეთით — სომხეთი, სამხრეთ-დასავლეთით კი — უცხო სახელმწიფო, თურქეთი. საქართველოში შედის აფხაზეთისა და აჭარის ავტონომიური საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკები და სამხრეთ ოსეთის ავტონომიური ოლქი.

პატარა ჩვენი სამშობლო, ტერიტორიით მას მეთექვსმეტი ადგილი უკავია საბჭოთა მოკავშირე რესპუბლიკებს შორის, მოსახლეობის რაოდენობით კი — მეშვიდე. მაგრამ ეს ჩვენი პატარა რესპუბლიკა ტოლს არავის უდებს არც სიმდიდრით, არც სიუხვით, არც სიღამაზით, არც სიმინვეით...

დღეს თქვენც, ჩვენი პატარებს, გული გერნით, რომ განადიდოთ იგი თქვენი სიკეთით, კარგი სწავლით და გარჯვით. არმიაში ხომ, ყველას ერთი სული გაქვთ, როდის წახვალთ, რომ დაიცვათ სამშობლო... ასეთია თქვენი მეგობარი ნეკოდენაც.



18709

ბარილ ჭანტურია

პლანის ნეკოდენა

მოკლე მხატვრული



— ნეკოდენა, საქართველო თუმც მალთან გიყვარს, ამისთანა ზაწაწინას ჯარში ვინ წაგეყვანს! ივარჯიშე, რომ კუნთები გაიძაგრო, ნეკოდენა, თორემ ჯარში ვინ წაგეყვანს? — ჩაიწერე: „ნეკოდენა“ —
— სხვას ვისა აქვს ჩემნაირი შევარდნული მხერტი! თვალი სწორედ ჩემისთანა უნდა ჰქონდეს მხერტავს. სად იქნება ამ ქვეყნად ჩემნაირი მხერტავი! —

გადავალ და გადმოვალ —
თვალს ვერ მომერაგვ ვერავინ!
ვერ დაძაწავენ ვერავინ
ღანრობას და დედლობას!
ვეუოლები იმედად
საქართველოს მხედრობას!

...
რა კენა, ტანად ზატარა ვარ
მოძავალი მხერტავი!
შეკრივარ და გამოკრივარ —
თვალს ვერ მომერაგვ ვერავინ!
ჰოდა, დელი, დელია,
ჰერი, ბიჭო, ჰერი!

მზიანეთს ელტვიანს

გაუყვანენ ხეივანს
 გუნდები ემაწვილთა,
 უღრუბლო ზეცასზე
 მათი მზე გაბრწყინდა.
 აისხეს სკვერებმა
 სურმუსტის მძივებად —
 სიცოცხლე, მშვენიება,
 რიტმი და ძიება.
 შუქიან თვალებით,
 მოუღლეულ მუხლებით,
 ქღურტულა ჩიტები,
 ცქრიალა ნუკრები
 გალობენ, გალობენ,
 უხდებათ გალობა,
 ატკობთ და ალაღებთ



წვრიალი წეართა.
 ელაუენ სანთლებად,
 მზიანეთს ელტვიანს,
 ლაშა და ნათელა
 ლელა და ბურღია...
 მათ გარჯას ელიან
 საუანე სერები,
 იმათი წელია
 წინსვლის და შენების.
 მათია სხვა წლებიც,
 სიმაღლე მათია,
 სადაც ვერ ავწვდებით,
 იხინი ადიან.
 რწმენით და იმედით
 ელტვიანს მწვერვალებს, —
 ეპოქის სიმეები,
 ჰანგები მღელვარე.
 უნისლო ცა ჰქონდეთ,
 გზა — დაუმრასველი
 და ლელო გაჰქონდეთ
 სამშობლოს სახელით.



ბიჭი და რობოტი. რობელის ჩოკინას ჩამოვბაჟდა

რობოტი, სხივი მელა და ჩხივი ვირთხა



პარლო ტაბატაძე

რობოტი ისევ სოფლის შარას დაადგა, ცოტა იარა თუ ბევრი იარა, სოროს მიადგა. მელიე-ბი კალათაში ჩაყრილ ბუნტყელს ქექავდნენ და თან ტირილნარევი ხმით მღეროდნენ:

ექექავთ და ექექავთ ბუნტყელს,
ვერსად ვშოულობთ ლუკმა-პურს...

— მოითმინეთო. — დააიმედა შვილები დედა მელიამ. — დაღამდება და ერთხელ კიდევ მივალავთ საქათმესო.

უეცრად რობოტს მოჰკრეს თვალი, ჩოკინა ეგონათ და შეჰყვირეს: — წადი, ჩოკინა, აქედანო!

— მე ჩოკინა კი არა, რობოტი ვარო!

— რობოტიო?! — გაოცდა მელა, — რა შევიძლია ვაკეთო?

— ყველაფერს ვაკეთებთ, რასაც დამავალებთო! — თქვა რობოტმა და სოროს შვილია. პატარები სააშკაროზე გამოვიდნენ, დასუნსულელებდნენ და გრძელ კუდებს აქნევდნენ. მერე ისე გაათამაშდნენ, ზურგზეც შეასხდნენ რობოტს. რობოტს ძალიან მოეწონა მელიები, რა ფაფუკი და ლამაზები არიანო.

— ამ საცოდავებს სამი დღეა არაფერი უჭამათ! — დაიწუწუნა დედა მელიამ, — აქ, ჩვენს მუზობლად, ბოროტი რუხი ვირთხა ცხობრობს, იმან მოგვპარა ქათმები, საქათმეში შეამწყვდია, კარი საიდუმლო საკეტებით ჩაკეტა და დარაჯად ყურებპარტყუნა დააყენაო.

რობოტმა დახმარება აღუთქვა. შუე რომ ჩავიდა და ჩამოხენლდა, ფეხაკრეფით მიცუნცულდნენ საქათმესთან. იქ მძიმე ჯაჭვით დაბმული ყურებპარტყუნა დაყუნცული თვლიემდა. ანაზდად, საიდანდაც რუხი ვირთხა გამოსუნსულდა და ძაღლს დაუთათხანა, ამაღამ კიდევ რომ ჩაგეძინოს, საჭმელს აღარ გაჭმევო.

— რა მეშველება, როგორ შშიაო. — დაიწუწუნა ყურებპარტყუნამ. — ეს ოხერი ჯაჭვი რაღას ჩამაბიო?!

— ჯაჭვი რომ არ ჩამება, სოფელ-სოფელ დაიწყებდი წანწალსაო! — უბასუხა რუხმა ვირთხამ, ერთხელ კიდევ შეიხედა საქათმეში და გატუსტუსდა.

ყურებპარტყუნამ ისევ დაამთქნარა, თავი ჩაპკიდა და ჩათვლიდა.



— ჩაეძინა! — თქვა მელამ. — მივებართო და საქათმის კარი შევადლოთ.

რობოტს ხომ მეტი არ უნდოდა, დავაღებოდა მიიღო და შეასრულა კიდეც. საქათმის კარს უხმოდ მიუახლოვდა, საიდუმლო საკეტები მოხერხებულად გააღო. საქათმეში თვალისდახამხამებაში შეცვივდნენ მელიები, და ქათმები ააეროებინა. ყურებპარტყუნამ გაიგონა, მარდად წამოხტა და ერთი ამბავი ატყვა. მელიებმა თავს უშველეს, რობოტი კი, აბა, სად გაიქცეოდა! ყურებპარტყუნა წინ გადაუდგა და, ხომ დავიჭირე, შე ქურდბაცაცო!

— შე ქურდბაცაცა არა ვარ! — უთხრა მელიებისაგან მოტყუებულმა რობოტმა, — მაგრამ ახლა უკვე კარგად ვიცი, ვინ არიან ცრუბენტელები და ლაჩრებიო! ამას სამუდამოდ ჩავიწერ ჩემს მეხსიერების ბლოკშიო.

— მეხსიერების ბლოკშიო?! — გაოცდა ყურებპარტყუნა და რობოტს, რომელიც ჩოკინას ჩამოჰკვდა, გარშემო შემოურბინა: — შენ მეღია არა ხარო?!

ამასობაში დამფრთხალმა რუხმა ვირთხამაც მიირბინა და შემფოთებულმა საქათმეში შეიხედა.

— ქურდბაცაცა ჩოკინა დავიჭირეო! — მიახალა ამაყად ყურებპარტყუნამ.

ვირთხას, აბა, რას გამოაპარებ? უმალ მიხვდა, რომ ქურდბაცაცა ჩოკინა კი არა, რობოტი იყო.

— სწორედ ასეთი რობოტი მჭირდებოდა ჩემი დიდი წისქვილკომბინატის ასამუშავებლადო! — დაიწრუწუნა ვირთხამ ისეთი ხმით, ყურებპარტყუნას შიშით კინაღამ გული გაუსკდა. ვირთხების წისქვილკომბინატში ხორბალი



იფქვებოდა, იცრებოდა და ტომრებში იყრებოდა. ამ კომბინატის სამართავ პულტთან დააყენეს რობოტი და დარაჯად ყურებპარტყუნა მიუჩინეს. იღვა რობოტი და სხვადასხვა მანიპულაციას ასრულებდა, მალე წისქვილკომბინატმა რიტყულად დაიწყო მუშაობა. მაგრამ რობოტი დაიღადა, მისთვის უჩვეულო იყო ასეთი სამუშაო, იქვე წამოწოლილ ყურებპარტყუნას გადახვდა და უჩურჩულა: — მოდი, გავიპართო! ბიჭთან წავიდეთო.

— ბიჭთანო?! — თვალები დაპრაწა ყურებპარტყუნამ, — მერე მაგრად რო მივკვყვპოსო!?

— რას ამბობ, — არ მოეშვა რობოტი, — ბიჭი ისეთი კეთილია და ჭკვიანი, არც დავაბამს და გემრიელ საჭმელსაც გაჭმევსო.

დაიყოლია რობოტმა ყურებპარტყუნა და გამოენიას, როცა ვირთხები დასაძინებლად სოროტში შეკერნენ, ჯაჭვიც შეხსნა მას. მაგრამ ვირთხებს გამოაპარებ რამეს? საიდუმლო სიგნალიზაციამ ყვირილი ატყვა. გამოვიარდა წრუწუნით რუხი ვირთხა, გამოჰყვინენ ბიძაშვილმაბიძაშვილები და შეიქნა ერთი ამბავი. ყურებპარტყუნა ცირატყვივთ ტრიალებდა, იღრინებოდა და ვირთხებს კბილებით იგერიებდა. ბოლოს რობოტმა იმარჯვა, ხორბლის შემწოვი მილი მოატრიალა, ძლიერმა ქარმა ვირთხები შეისრუტა და ხვიმირაში მოადენინა ტყაპანი. ვირთხები მოიშორეს თუ არა, ყურებპარტყუნამ და რობოტმა ისე მოქუსლეს, ერთმანეთს ასწრებდნენ. სამშვიდობოზე რომ იგულეს თავი, რობოტმა თქვა:

— შე ახლა უკვე კარგად ვიცი, ვინ არის გულადი და ერთგული. ამას სამუდამოდ ჩავიწერ ჩემს მეხსიერების ბლოკშიო!





დიდარ ივარღვა **ღედა ენა და ანა**

სძირმა წვიმებმა მინდორი
ღატობრა, განა დანამა,
ღღუსაც ქსოში თამაში
არ მოისურვა ანამა!
გამაღლა ღედა ენა და
დამარცვლა:
— აი იაო! —
სწავლობს ასოებს ანუკი,
ჭკვიანიც მიტომ ჰჭკვიათ!

ჩვენი **პატარა ანა**

ანა, ანუკი, ანაო,
გოგონა შენისთანაო
ჯერ არ მინახავს, არაო,
გულის ხმავ დღუფარავო,
თუ ცივა,
მაშინ სითბო ხარ,
თუ ცხელა, —
სულის მარაო!
ბებუკას ტკბილო ზღაპარო,
ბაბუკას გულის მღაღაო!

ორი ანა

წლეულს სოფელში ანა
ბებუკომ ჩაიყვანა;
იქ ქალი დახვდათ კეთილი,
იმასაც ერქვა ანა!
— ერთი სახელი ორს ერქვას,
ეს შეიძლება განა? —
ძლიერ კვირობდა ანუკი
შემთხვევას ამისთანას!



მუსა კვიტიციანი

სარდაფიდან სადარბაზოს
შემოუხნდა ვირთხა—მუსა;
დაბობლავდა კიბეებზე
თავხედი და უნამუსო.

კუთხე-კუთხე დაძვრებოდა,
არ დატოვა ვედრო ნაკვის, —
ვირთავების შეფე ვარო,
არ გვეგონოთ მინდვრის თავი.

ნამუსრევით გამოტენილს,
ეცემოდა კალათს ცქვიტად,
რასაც ჭამდა, სხვა იყო და
რასაც არა—იქვე ურიდა.

ბუსღუნებდა შეესოვე:

„დღე-ცისმარე მომკლა სვეტამ,
დაწვევლილი ის ვირთავა
შემასხვედრა სადმე ნეტა...“

დარბევ-დანავგვიანებ
იყო მუსას მამაცობა,
მერე გეტევით იმის მიხეხს,
ასე თუ რამ ვაცნოვა.

თვალებს ავად აკვესებდა,
გვერდს უვლიდა შიშით კატა;
ამ თქველუფაში მუქთასორას
მოემატა ჭამის მადა.

ტუნებს სარბად ილოკავდა
გრძელუღვამა და გრძელკუდა,
გასივდა და გაიბერა,
როგორც კაი სტვირის გუდა.
შეეჩვია მთელი ღამე
აღმა-ღაღმა სირბილს, ტანტალს,
შინ, დილაზე, ზურის ქერქს და
ქათმის ძვალს თუ მიიტანდა.
სიფათს გადაეყრებოთ,
აფრთხილებდა ცოლი—ტუსა,
ექვსი წრუწუნას მშობელი,

დინასლისი ფუსფუსა.
ჯობს სარდაფში დაეტოვო,
აქ მიხედო ბუღე-ბუნავს,
ვარე-ვარე ნუ დარბინარ,
თორემ დემრთი დაცხვის მსუნავს.
ერთხელ სტუმრად არ წამიყვან,
ეს შემპირდი ადრე, განა,
დამსიე, მომეყარე
ბაჭუტები ტიტლიკანა.
არ დაგლუჯოს სითამამემ,
მოიშალე ეგ სიბრევე, —
თავი უშნოდ არ წავა
და მამამუსნ შენც არ მივე.
გაწერა მუსა, გაიფხორა,
მისებურად შეუბღვირა:
ხმა გაკმინდე!... სითამამე
დაგიჯდება, ვუიცავ, ძვირად.
ვერ მიქარებებს გულის ბოღმას
ქმაბიჭებში ეოფნა, ღვირო...
იმ თვალთმაქცებს მამახმის
სისხლი უნდა ვაწვდევინო.
მხად ვარ ეველას, სათითოდ,
შავი ჭირი რომ შევეალო,





შერიგებან მირჩევენია,
 გავითხარო ბნელი ხარო.
 ცოტა კიდევ დამადაღონ,
 გაიკებენ—რა ვარ, ვინ ვარ, —
 თქვა და ტახტზე გადავორდა,
 ამოუშვა მუსამ სვინივა.
 საღამოქამს, როცა ნელა
 ეწარება ცას ბინდბუნდი,
 დაბლა ფეხბურთს თამაშობდა
 ეზოს გუნდთან ეზოს გუნდი.
 იყო სტკენა, კრიაბული,
 კარს იცავდა ცხრა წლის ვაზა
 და უეცრად, შივ კოჭებში,
 ზორბა ვირთხა დაეტაკა.
 ჯერ ეგონა ბურთიაო,
 მაგრამ როგორც კი დახედა,
 იქვე გული წაუვიდა,
 დაიძახა: ვაი, დედა...
 მძა მძისთვინო, და მაშინვე
 უმცროს მძასთან განხდა გიგი,
 ცივი წუალი ასხურა და
 მოიუვანა კონხე იგი.
 ალბათ მიხვდით, ის ვეება



შავი ვირთხა გახლდათ მუსა,
 ხიფათის დროს ხელად, წაშში
 მოძებნიდა სვრულს თუ ღრუსა.
 ახლაც, ეშმაკს, წინასწარვე
 გამოთხრილი ჰქონდა სვრული,
 თითქოს მიწამ ჰირი უყო,
 უცებ გაქრა შიშისმკვრელი.
 გიგიმ ვირთხას მიამახა, —
 ავადგეკვებ მალე შენო,
 მძა რომ ასე შემიძინე,
 არ იფიქრო, შეგარჩენო.
 რასან სიტყვა ჩამოვარდა,
 დროა, გიგიც რომ ვაგაცნოთ,
 ბიჭს უკეთეს ვერ ინატრებთ
 სამეგობროდ ანუ სამძიოდ.
 თორმეტი წლის ემაწვილია,
 სად არ ისმის მისი ქება,
 იცის ცნობა მტერ-მოუვარის,
 ტეუილად არვის ეშქრება.
 სიცივეა—უინვას ითმენს,
 ეტკინება—ტკივილს ითმენს;
 სწავლამიაც, თამაშმიაც
 ჰირველია იძთავითვე.
 მისთანებზე უთქვამთ სწორედ,
 გაიტანსო მუდამ ლელოს,
 ისიც იცის—ღონეს ხერხი
 როდის უნდა მიაშველოს...
 რა მშიმარა ეოფილხარო,
 მძას ალფრისთ წაუთაქა,
 ახლა წამო, ვივასშმითო,
 წაიუვანა სხსლში ვაზა.
 მილის დროამც მოატანა,
 გაუშალა ტახტი ფართო,
 ჩამოუჯდა სასთუმალითან,
 დაუევა და გაართო.
 ქარი ხეებს წელში ხრიდა,
 ზრიალგებდა ფანჯრის მინა,
 გიგი ზღაპარს ამთავრებდა,
 ვაგას წუნარად ჩაეძინა.



ბავშვებო, პოეტი ნაზი კილასონია ხშირად არის ჩვენი რედაქციის სტუმარი. მას ყოველთვის მოუხარია თავის ნორჩ მკითხველებთან. ორი საბავშვო წიგნის „სოტორას“ და „ჩემი დაიკო მაიკოს“ ავტორის ზოგ ლექსზე მშვენიერი სიმღერები შეიქმნა. ალბათ ყველას გახსოვთ და გიყვართ სიმღერა: „მაკრატელი აღულუნდა: კრიჭი, კრიჭი, კრიჭი...“

ჩვენ გვინდა თქვენთან ერთად მივულოცოთ ნაზი კილასონიას თავისი საიუბილეო თარიღი და ვუსურვოთ ჯანმრთელობა, რათა კიდევ გავვახაროს ახალ-ახალი ლექსებით.

ჩემიონატი

კლასში მორიგეპ ჩამოიარა:
— აბა, თუ არი დაფა კრიალა?
მასწავლებელმა შემოიხედა
და ეველამ თავის ჩანთას მიხედა.
რა სიჩუქა, ჩემო ტოლებო,
ბუზის გაფრენას გაიგონებთო!
უცებ: ბას! ბურთმა მინა გატეხა
და ჩხუბისთავმა სტევენ ატეხა.
ბურთმა დაიწყო გორებ-გორება,
— ოჰ-ოჰ ეს ბურთი! — თქვეს გოგონებმა,
შემოვიღოჯა ჯემწრი როლანდიმ:
„აწი იწუება ჩემიონატი!“



მეანსვალე

თქვენი სახლი, როგორც კრება,
მოელი დღეა ფორიაქობს.
წინ ბებია მიგიძღვება,
მამა მოგდევს შორიასლოს.
ემავ ხელებს რატომ აჩნევ?
რაში არი მაინც საქმე?
განაწეუნდი თურმე დიდად,
ზღუძუნებდი აივანთან,
შენ მაძიეოს ელოდი და,
დაიკო კი დაიბადა!
ნახე თუ არ ის დინდილა —
ევაილივით დაიკოვე,
აკვანს არწევ და დიღინებ:
მეანსვალე დაიკოებს!..



პიონი

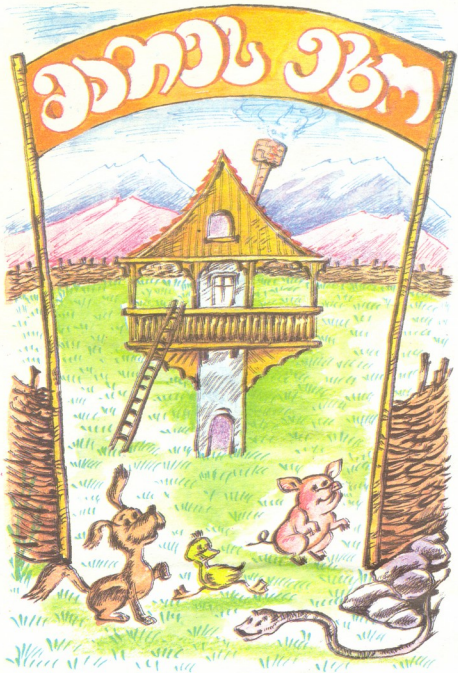
კვლევი შექმნა: — ა, ბიძა,
 ეს სოფელი აბისია,
 აქედან და ქარულამდე
 ორიოდე ნაბიჯია.
 ადი, ნახე ვაკიანი,
 შორს კავკასის მთა-გორია,
 ეველა ბავშვი კარგი არი,
 ეველა დედის გამკონება.
 სკოლა სოფლის ბოლოს არი,
 არვიზა გვევს ოროსანი.
 და ნათელა მასწავლებელს
 ესევეიან როგორც შეფეს.
 ბუერი რამ გვაქვს საკითხავი,
 ვთქვათ: წაღვლი და წაღვლისთავი,
 დავით შეფე გლავანებთან
 მთელ არმიას ავანებდა.
 გავახარო, წამო, რთა —
 დიდგორს ამ გზით წამოვიდა
 ჩვენი მზე და მშვენიერელი,
 ჩვენი აღმამენებელი!
 რაც ქვა და მინდორია,
 ეველას აქვს ისტორია!
 ფრონეკ, ცრემლი მომერია,
 აქ ხომ ეველა ფთონელია,
 წაღულავ და ტკოცურაო
 ფინსულებით მოცურაობთ...
 სადაც ნახავთ აბისელებს,
 ძალიან გთხოვთ გამისხეეთ.



გაშაბრჯონ გაშაბრჯონებს!

შექტრფი საქართუელოს ზეცას,
 გაბრწეინებულს კამარებად.
 ამ კარვ სიტყვას ვამბობ მეცა:
 — საჭიროა გამრავლება!
 კარგი შრომა,
 კარგი სწავლა,
 ფრიადები ამღებად,
 მაინც ვამბობ, სადაც წავალ:
 — საჭიროა გამრავლება!
 თითო წელს რომ
 თითო მშაი,
 თითო დაი მომეძტოს,
 გაიზრდება ჩემი ძალიც,
 არ დაურჩები ქვეყნად მარტო.
 მეგობრებო, მოდით ახლოს,
 შოთა — დავით — თამარებად.
 აბა, ერთად დავიმხსოთ:
 — გაუმრჯონ გამრავლებას!





ავი დედაბრის ავი ფიქრი

პარლან ასვლიანი

ერთხელ ეზოში ავი დედაბერი შემოვიდა, მიმოიხედა, ტომრიდან ავი ფიქრი ამოსვა და შუა ეზოში დასვა.

შუაღდე იყო. ყველას ჩრდილისათვის შეეფარებინა თავი.

ავი ფიქრს ვერავინ ხედავდა. რაც უფრო ცხელია, ავი ფიქრის დანახვა მით უფრო ძნელია. ამ დროს კარგი ფიქრის დანახვაც ჭირს, არა თუ ავისა.

ავი ფიქრიც მაშინვე შეუდგა თავის საქმეს. ჭერ, რატომღაც, ძალდი მოძებნა და შიგ ჩაიბუდა. ძალდი გაავდა. ყველას უყეფდა და საკბენად იწევდა.

მათემ ძალდი ჩაკვით დააბა.

ავმა ფიქრმა იფიქრა:—თუ ძალდი დაბმულია და მე ძალღში ვარ, გამოღის, რომ მეც და-

ბმული ვარო.

ძალდი კი ყეფდა და ყეფდა. ავი ფიქრი ერთ ყეფას ამოჰყვა და ბალახზე გაგორდა. ფეხიც კი იღრძო და კიდევ უფრო გაავდა.

ძალდმა მაშინვე წკმუტუნე დაიწყო, ალბათ თავისი უნებური დანაშაულის გამოსასყიდად.

ავმა ფიქრმა თხილის ბუჩქს მიაშურა, შიგ ჩაიბუდა და გაყურდა.

თხილის ბუჩქს გარედან არაფერი ეტყობოდა. ნაყოფიც მრავლად მოესხა, მაგრამ როდესაც მათემ ერთიმეორის მიყოლებით ყველა თხილი გატეხა, გამოირკვა, რომ არც ერთს გული არ ჰქონდა.

როდესაც ბუჩქს არც ერთი თხილი არ შერჩა, ავი ფიქრი სხვა საბუღარის ძებნას შეუდგა. მიცოცავს ავი ფიქრი და ეძებს თავის ახალ მსხვერპლს.

დიდხანს არ უძებნია—წიწილასა და ჭუქს გადაეყარა.

ერთი ერთ ბოლოში ჩააფრინდა ავი ფიქრს, მეორე—მეორე ბოლოში და თითოეული თავისკენ ექაჩება. კინაღამ არ გაწყვიტეს წელში ავი ფიქრი, მაგრამ ღონე არ ეყოთ. სასაცილო სანახავი კი იყვნენ, რადგან ავი ფიქრი არ ჩანდა, ისინი კი ექაჩებიან რაც ძალი და ღონე აქვთ.

ბოლოს მაინც წიწილამ აჯობა და გადასანსლა მაცდური.

გაუყოყრა ჩვენი წიწილა. დედას არ უჭერებდა, მამას დაცინოდა, უშვერ სიტყვებს გა-



მხატვარი ბასო სილაფილი

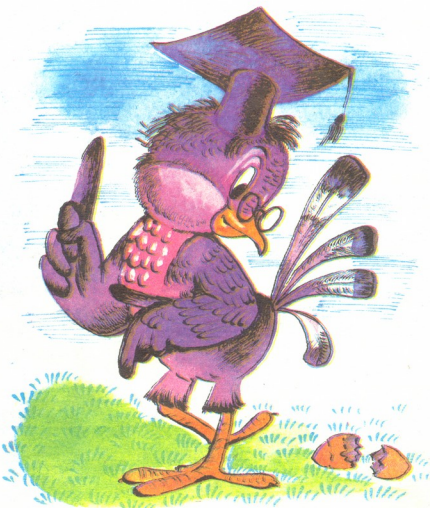


იძახოდა და ამით ძალიან ამაყობდა. მათემ წიწილა გალიაში ჩასვა. ავმა ფიქრმა იფიქრა, ციხეში რა მინდაო, და გარეთ გამოძვრა. წიწილა კი გალიაში დარჩა. ავი ფიქრი კი თავისუფლად დასეირნობდა მათეს ეზოში და სწორედ იმ დღეს, როდესაც წიწილა გამოუშვეს, ჭუკუში ჩაიბოლა. ჭუკი არც გაამაყებულა ამით, არც გაავებულა და არც ფუტურო თხილი მოუსხამს. ჭუკი გავგიფილოსოფოსდა. თავდაპირვლად ეს არავის შეუმჩნევია. თვითონაც ძლივს შეიმჩნია. აქამდე საიდუმლოდ დარჩა ის გარემოება, — ჭუკი გაუტყდა თავს, რომ გაფილოსოფოსდა, თუ თავი გაუტყდა ჭუკს. ამ საკითხზე ბევრი იტებს დღესაც თავს და ვერ გაუტეხია. ჭუკი ხმას არ იღებდა — ის მხოლოდ და მხოლოდ აზროვნებდა. მართალია, მისი აზრები ფუჭი იყო, მაგრამ ამას ყურადღებას არ აქცევდა, რადგან იცოდა, რომ აზრი თხილი არ არის, გატეხო და გაიგო, გული აქვს თუ არა. ჭუკმა ცხოვრებაზე გული აიყარა, ოღონდ გარეგნულად მომღიმარი და შშვიდი დარჩა. ყოველი შემთხვევისათვის სათვალე გაიკეთა და, რაც უფრო არ იღებდა ხმას, მით უფრო მეტი მიმდევარი და თაყვანისმცემელი გაიჩინა. ერთხელ, მაგალითად, ჩვენი ფილოსოფოსი

ძაღლის ყვეამ დააფიქრა. „რატომ ყვეს ძაღლი ამდენს?“ — ჰკითხა ჭუკმა თავის თავს დიმილით. თავისმა თავმა დიმილითვე უპასუხა: „იმიტომ, რომ ძაღლს ყვევის გარკვეული რაოდენობა აქვს და უნდა დაუყუფავი არ დარჩეს არც ერთი ყვეა და ამიტომ ყველა ყვევას ყვეს“. „რას იზამს ძაღლი მერე, როცა ყველა ყვევას დაყუფეს?“ — კვლავ დიმილით შეეკითხა ჭუკი თავის თავს.

თავის თავმა ვერ გაუძლო ჭუკის ამ რთულ კითხვას და იმ დღის შემდეგ გაუბოლა ჭუკთან შეხვედრას. როდესაც ავმა ფიქრმა ჭუკს ჭკუა სულ გამოაცალა, სხვა ბუდის ძებნას შეუდგა და ნახა კიდეც.

ამჭერად რამდენიმე თავში ერთდროულად დაისადგურა. თქვენ უნდა გენახათ ეს რამდენიმე თავი ერთად. საითაც ავ ფიქრს მოესურვებოდა, ისინიც იქით მიჰყავდა. ამოდ ცდილობდნენ ერთმანეთისაგან გათავისუფლებას უღელშებნული ხარეზივით. შეთქმულებივით ერთმანეთისაც ეშინოდათ. მე აქ განგებ არ ვასახელებ მათ, რადგან დრო მოვა და ისინი გაინთავისუფლებენ თავს ავი ფიქრისაგან და შემდეგ შერცხვებთ, ამგვარად რომ დაიმონა ისინი ავმა ფიქრმა.



კენელა

ილია ფილაპარი

ადრე ის ლამაზი ბიჭუნა იყო, მკვირცხლი, სიცოცხლითა და ხალისით სავსე, მაგრამ მოხდა მოულოდნელი და არასასიამოვნო ამბავი—ბიჭს ჭამა შეუყვარდა.

დღისით თუ ღამით შეუხვებლად იღმურძლებოდა, უზარმაზარ ტორტს თვალისდახამხამე-ბაში თქველფდა, კანფეტებს, ნამცხვრებს ერთი-მეორის მიყოლებით იტენიდა პირში, ფაშვიც თანდათანობით ებერებოდა და ამიტომაც ტოლ-ამხანაგებმა მეტსახელად მუცელა შეარქვეს.

მუცელას სიარული უჭირდა, ამიტომაც მუ-დამ ერთ ადგილზე იჭდა და ისვენებდა. თუ ბიჭები სადმე თვალს მოჰკრავდნენ, ერთ ღრიან-ცელს ტეხდნენ: „ფრთხილად, მუცელა მოდის, ღიპით არ დაგეჭახოთ, თორემ გაგიტანთო!“

გაბრაზებული მუცელა ხან ვის გამოედევნებოდა და ხან ვის, მაგრამ დონდლო და მომჩვარული ვის დაიჭერდა.

ერთხელ მუცელა ტყის პირას მიხეირნობდა, თან ისე ჭოშინებდა, თითქოს იხრჩობაო.

უეცრად ტყიდან ნაცარა კურდღელი გამო-ხტა, ბურთივით მრგვალ ბიჭს შეაკცერდა და დაცინვით შესძახა:

— ჰეი, მუცელავ, ეს რას დაგმართია, ნა-მდვილ ბეჭემოტს გავხარ!



ზურაბ კუხინიძე

ნია-ნია

— მშია, მშია, წია-წია!
რა ვქნა, არა ვიცი რა! —
კრუხს წივწივი მიაწია
ერთი კვირის წიწილამ.

კრუხი: — კშია?
აგერ ჭია,
ნუხვში ამონაქექი... —
წიწილა კი: — წია-წია,
მომენატრა საუკეკი.

კრუხი: — აგერ ფეტვიც ერია,
შიირთვი და ინებუ!
რომ იმასი ამდენ „წიას“,
შვილო, ხომ გაგცინებუ!
ჰა, ფეტვამდევ მიაღწია
წია-წია წიწილამ,
მაგრამ, დახეთ, — წია-წია! —
ისევ დაიწვიწივა. —



აღარ მინდა თქვენი ფეტვი
მომენატრა ღერდილი... —
იქით ეცა, აქეთ ეცა
კრუხი გულგანუთქილი.
რაც ინატრა, მიუტანა
წია-წია წიწილას.
წიწილამ კი, ჭამა, განა?
იცინა და იცინა:
ღერდილია ნაკლები,
როგორ გამახუქებო,
ამნაირი საუკეკი
დაუარეთ ჭუკებო.
მერე დედას გაბუტა:
ბუტი-ბუტი, ბუტებო,
თუ არ მომცემ მწიფე თუთას,
დამითვლია წუთებო,
აღარც თხიანის წამალს დალეუ,



— შენ რა, ჩემი ღიბის მეთს ვერაფერს ხედავ ქვეყნად!
 ენამწარე კურდღელი კი არ ცხრებოდა.
 — ამხელა ფაშვის პატრონს მგონი სირბილიც გაგიჭირდება, ხომ არ გამეჭიბრებოდი?!

მუცელა თავმოყვარე ბიჭუნა გახლდათ და გამოწვევა მიიღო.
 კურდღელი გაიქცა, მუცელა გამოღევნა, მაგრამ რამდენიმე ნაბიჯის გადადგმისთანავე სარმაგამოკრულივით გაგორდა მდელიწე.

ნაცარა კურდღელი ლამის სიცილისაგან გაიგულა.
 — ეგეც შენ, — ხითხითებდა, — ღირსი ხარ, მაგრამ მაინც მეცოდები. ყური მიგდევ, მეგობრულად გირჩევ, დიეტა დაიცავი, ჭამას მოუკელი, დილაობით ტანი ცივი წყლით დაიწილე და ბევრი ივარჯიშე.

მუცელამ დაიჭერა ჭკვიანი კურდღლის ნთქკვაში და იმ დღიდან სრულიად შეიცვალა: ადრე ღებოდა, ვარჯიშობდა, ტანს ცივი წყლით იზელდა, ზედმეტ სასუნაწეც უარი თქვა, ცოტას კმარობდა და მოხდა საოცრება... ბიჭუნას ღიბი დაუვარდა, ტანი დაეკუნთა და გაულამაზდა, ახლა ტოლ-ამხანაგებს სირბილშიც კი სჯობნიდა, მაგრამ ადრე შერქმეული მეტსახელი ვერაფრით მოიცილა თავიდან, დღესაც ყველა მუცელას ეძახის.

წინილა

აღარც ჩაგესუტებო.
 ჭუკებმა რომ გაიგონეს
 წია-წიას ნათქვამი, —
 აკიკიკოდნენ, აიფხორნენ,
 შექმნეს ფრთების ფართქალი:
 მართლაც ვასაკვირი არი,
 მაგამ, ალბათ, არ შიათ,
 მხოლოდ ერთი კვირის არის
 დახეთ, რა ამბავშიათ.
 ორი კვირის რომ განდება,
 ვაი, თუ არ უტიესო,
 თავსეგადაუოლილ დედას
 ქოჩორს დაწაუტიებსო.
 ვინ გაუძღებს ამგვარ მთხლე და
 მეტიჩანა ბუტიებსო.
 მერე უთხრეს: თუკი გშია,
 ნუ იქნები თავჩალაო,



მატყარი ლალი ლომთაძე

შენნაირი წია-წია .
 ევაგუმა წაანჩნალაო.
 წია-წიამ: ვაიო,
 არ მისხენო ევაგაიო,
 მის კლანჭებში გავსდები
 ცუდი სანახავიო,
 გავიქცევი, დედის ფრთებს
 შევაფარო თავიო...
 ამის მერე წია-წია,
 რა თქმა უნდა, როცა შია,
 აღარ წუნობს მატლს და ჭიას,
 არც საკენკის რჩევაშია.
 აღარ არჩევს ფეტვს და ღერღილს,
 არც დასცინის ჭუკებს, არა,
 და ესრდება ჭრელი ფრთები
 დედის გულის გასახარად.

გამომ ბიჭო ზაპარია

უპ, დედასა, რა თოვლია, —
ვისაც გძინავთ, გაიღვიძეთ, დროა!..

დუდე, ზასა, ტატო, ღია —
ფანჯრებიდან შეჰხანრიან თოვას...

გუნდაობა განადგება —
ნა, ნა, ნა, ნა!

ბუს! და—გვერდში!

ბას! და—სურგში!

ბუუს!.. ბას!

რა კაცია,

ვინც ამ ჰაერს არ ჩაელანავს,

ვინც ბებრულად მიუჯდება ბუსარს!..

აპ, დილილმე,

რა თოვასა, რა ქარია.

— ვინ გვალია?

— სუეველანი აქ არიან.

— ზაქრო არ ჩანს.

— გვარს ნუ ვიტყვით, — რა გვარია,

ამდენ ხალხში თავის მოჭრა რავარია!...

— გარეთ გამო, შე ზარმაცო ზაქარია!...



ნასტან კვიჩია

კვიცი

ბაბუსს ცხენს გაუნდა

წაბლისფერი კვიცი,

მოუარეს, დაბანეს,

რა ცელქია, იცით?

ფეხზე დადგა თუ არა,

მოჰკეა სტუნვა-ჭიხვის

და ეზოში დავეიფრთხო

თხა, ბეტი და ისეი.

ბებომ უთხრა დიმილით

მოუსვენარ ტიტეს:

— ბიჭო, შენს გადაძვიდეს

ესლა გვაკლდა კიდევ?!



ერაყის კულაბი

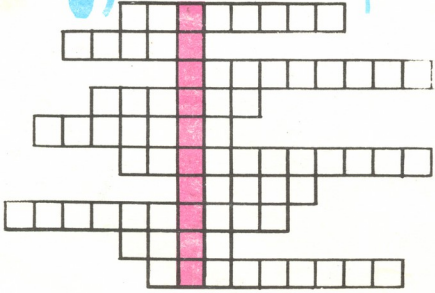
მიხილ საპრეტონაშვილი

ტაკოსტანა

არც ფრინველია, არც მწერი
და არც ხალიჩა ზღანრული,
ვევბ რეინის სხეულით
ღღუ-ღაბ ცაზეა გაკრული.



სვსსუხუხი



შეავხეთ ცარიელი უჯრები უკავილების სახე-
ლებით, ისე რომ წითელ სვეტში მიიღოთ სიტყვა
ს ა ქ ა რ თ ვ ე ლ ო .

თავსატეხი შეადგინა ქ. რუსთავის 21-ე საშუალო
სკოლის III კლასის მოსწავლემ ქეთევან ხიზა-
ნიშვილმა.

დილა

საპრეტონაშვილს ალექს გვ-ისა
და ვ. ი. ლენინის სახელობის
პიონერთა ორბანიზაციის
რმსაშუბლიური საბჭოს შურ-
ნალი უმცროსკლასელთა-
30ს.

გამოდის 1904 წლიდან
საქ. კვ. ც-ის გამომცემლობა.

მთავარი რედაქტორი
36338 ნიშარაძე

სარედაქციო კოლეგია: მღუმარდ ამბო-
კაძე, მინანა ამიხაძე, ლამარა ბაბუა,
მერი ღაბისიაშვილი, სოლომონი ფა-
შურხანაშვილი, ლეილა მარამ, გულა
ლოსხანიძე, გოგიალა შიგოლიანი.
ლო, ჯურხანა ნაღვიანი, გიორგი რუ-
ნიანი (სამხატვრო რედაქტორი), მი-
ნანა ჩაღალიანი (პ/მე. მდივანი), გიორგი
მინანაძე, გიორგი მინანაძე, გიორგი მინანა-
ძე.

ტექნიკური რედაქტორი
ენდი წერეთელი

მისამართი: რედაქციის, გამომცემლობის,
სტამბის—თბილისი, ლენინის 14. ტელ:
მთ. რედაქტორის 93-41-30, 93-98-15;
პ/მე, მდივანის 93-10-32, 93-98-18; სამხ.
რედაქტორის—93-98-18; განყოფილებე-
ბის 93-98-19.

გადაცემა ასაწეობად 9.12.87 წ., ხელმო-
წერილია დასაბუქდად 18.01.88 წ., ქალაქ-
ლის ზომა 60x90/16. ფიზ. ნაბ. ფურც.
2,5 ტონაჟი 168.000, შეკვეთა №2892

ვლახე ნახტო

რედაქტორი მღუმარდ ამბოკაძე

«Дила» («Утро») еженесячный жур-
нал ЦК ЛКСМ Грузии и Грузинского
Республиканского Совета Всесоюзной
пионерской организации им В. И.
Ленина для младшеклассников, на грузинском языке.

Отпечатано в типографии издательства ЦК КП Грузии.

Главный редактор Энвер Нишарадзе (тел. 93-41-30).

Адрес редакции и издательства: 380096, г. Тбилиси ул. Ленина, 14. Объем 2,5 печатных листа, тираж 168.000. Заказ №2892

„ქიქილ“ საგამოყენებელი ქაღაჭი

შპს 20 კვპ

6 98/45

ინდექსი 76055
საერთაშორისო
სტანდარტის
გამომცემი



სურსათის რეკლამისთვის

დათოს ცაშვიტაძის



გამზავა კვანტალიანი